

Binnen het kinderwerk kan deze opzet gebruikt worden rondom het thema 'kinderarbeid'. Het materiaal is toegespitst op kinderen groep 7 en 8. Het gehele programma duurt een uur.

- Dia's over kinderarbeid. Deze diaserie kan opgevraagd worden bij Luisterend Dienen.
- Werkblad 1 'kinderarbeid in India'. U vraagt twee kinderen om de verhaaltjes voor te lezen, waarna ieder kind de vragen invult. Hierna wordt dit in de groep besproken.
- De opdracht met 'de luciferhoutjes (werkblad 1) wordt uitgevoerd.
- Een quiz met vragen (werkblad 2). De antwoorden van de quiz zijn:
  - 1 Nee, alleen werk dat bedoeld is om in je eigen levens onderhoud of dat van familie te voorzien, valt onder de definitie van kinderarbeid. Dat is hier niet zo.
  - 2 Vanaf 4 jaar.
  - 3 Nee, alleen werk dat bedoeld is om in je eigen levensonderhoud of dat van familie te voorzien, valt onder de definitie van kinderarbeid. Dat is hier niet zo.
  - 4 Volgens de wet mag een kunstkind (een kind dat als artiest optreedt) tussen de 7 en 13 jaar maar twaalf keer en in uitzonderlijke situaties vijftien keer per jaar optreden. Voor elke uitvoering is zelfs een aparte vergunning nodig.
  - 5 Het Ministerie van Economische Zaken.
  - 6 Azië.
  - 7 Huishoudelijk werk.
  - 8 Armoede.
  - 9 Ja, vooral in zuidelijke landen als Portugal, Spanje, Italië en Griekenland.
  - 10 Deeltijdonderwijs voor werkende kinderen en steun aan ouders van arme kinderen.

Overal op de wereld leven kinderen die te arm zijn om naar school te kunnen gaan. Twee van zulke kinderen zijn Sunder en Karan. Sunder is elf jaar en zijn vriend Karan is tien. Ze wonen in Bangalore, een grote stad in India. Ze werken in de garage van meneer Ranesh. Al vanaf hun vierde jaar maken ze hier iedere dag wieldoppen schoon. Zo verdienen ze geld voor hun familie. Dat is nodig, want hun vaders verdienen maar heel weinig geld. Soms kunnen ze zelfs helemaal geen werk vinden. Hun moeders zorgen voor het gezin. Een gezin is in India vaak heel groot omdat opa en oma dikwijls bij hun kinderen wonen. Omdat arme mensen geen elektriciteit, gas of water kunnen betalen, is het huishoudelijke werk voor de moeders veel zwaarder dan bij ons in Nederland. Op het platteland is het heel gewoon dat vrouwen iedere dag twee uur onderweg zijn om water te halen of hout te sprokkelen. De kinderen moeten hierbij helpen.

Vragen

Schrijf drie klusjes op die jij thuis moet doen.

Hoeveel uur per dag ben je daar mee bezig?

Vind je dit kinderarbeid? Waarom?

Noem twee verschillen tussen jouw klussen en het werk van Sunder en Karan.

Sunder en Karan zijn twee van de 44 miljoen kinderen in India die iedere dag hard moeten werken voor hun familie. Ze gaan niet naar school en hebben geen tijd om te spelen of te sporten. Omdat ze ongeschoold zijn, hebben ze weinig kans op beter betaald werk. Ze zullen dus altijd arm blijven. Daarom zullen hun kinderen later ook al jong moeten werken. Zo blijft armoede bestaan. Veel ouders van werkende kinderen hebben zelf geen werk en daarom geen geld om eten voor hun kinderen te kopen. Kinderen kunnen sneller werk vinden omdat bedrijven ze graag in dienst nemen, want het zijn gemakkelijke en goedkope arbeiders. Ze werken vlug en zullen niet gauw protesteren of staken. Als de kinderen ouder worden en daardoor meer moeten verdienen, worden ze ontslagen en door jongere kinderen vervangen.

Opdracht

Schrijf een reden op waarom Sunder en Karan moeten werken.

Geef twee redenen waarom bedrijven in India liever met kinderen werken dan met volwassenen.

Lakshmi, het zusje van Sunder, werkt in een luciferfabriek. Ze is zes jaar en heeft hele kleine handen. Daarom kan ze razendsnel lucifers op een rij leggen. Zo liggen ze precies goed om te worden ingepakt. Lakshmi doet dit elke dag en is bijna de snelste van de fabriek. Per minuut legt ze wel 80 lucifers op een rij.

Opdracht lucifers leggen

Als het startsein gegeven is, mag je beginnen met het werk dat Lakshmi doet. Je moet zo snel mogelijk de lucifers op een rij leggen met de zwarte kopjes precies op de lijn. Na precies één minuut moet je stoppen. Vul in hoeveel lucifers er precies op een rij liggen.

In één minuut leg ik ____ lucifers op een rij.

Werkblad 2 Quiz over kinderarbeid

1 Je hebt deze week veel huiswerk voor school. Ben jij een werkend kind?

---

2 Vanaf welke leeftijd moeten kinderen in Nederland verplicht naar school?

---

3 Je helpt je moeder elke avond met de afwas. Is dat kinderarbeid?

---

4 Je speelt op je twaalfde in een musical en treedt regelmatig op. Je krijgt hiervoor betaald. Wordt dit in Nederland gezien als kinderarbeid?

---

5 Welk Ministerie in Nederland regelt en controleert kinderarbeid?

---

6 In welk werelddeel werken de meeste kinderen?

---

7 Welk soort kinderarbeid komt het meeste voor?

---

8 Wat is de belangrijkste reden voor kinderen om te gaan werken?

---

9 Komt kinderarbeid ook in Europa voor?

---

10 Wat is volgens jou de beste oplossing om werkende kinderen zicht op een toekomst te geven?
